

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kód materiálu:	VY_12_INOVACE_36_OSTRE_SLEDOVANE_VLAKY		
Název materiálu:	Ostře sledované vlaky		
Předmět:	Český jazyk	Ročník:	9.
Časová dotace:	2 vyučovací hodiny	Datum ověření:	24. 1. 2013
Jméno autora:	Mgr. Magdalena Obšivačová		
Klíčová slova:	Bohumil Hrabal, Hrabalův vypravěčský styl, Ostře sledované vlaky		
Výchovné a vzdělávací cíle:	Žák analyzuje ukázky z knihy Ostře sledované vlaky, seznamuje se se základním dílem české poválečné literatury, s jeho obsahem, zároveň poznává autorův nezaměnitelný styl a definuje jeho znaky.		
Rozvíjené klíčové kompetence:	Komunikační, sociálně personální		
Anotace, metodický list:	Žák se seznámí s dílem Ostře sledované vlaky a vypravěčským stylem Bohumila Hrabala.		
Použité zdroje:	http://janastrouhalova.webgarden.cz/file/16997309 , s 5-6, 42		

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Popis hodiny

1. Úvod o Bohumilu Hrabalovi – otázky: Znáte B. Hrabala? Znáte některé jeho zfilmované dílo (vhodné je jmenovat Postřižiny, Slavnosti sněženek, Obsluhoval jsem anglického krále).
2. Čtení 1. ukázky a práce na otázkách a úkolech.
 - a) Shrň, o čem jste četli
 - b) Jakými přídavnými jmény bys hodnotil příběh z ukázky? – zápis na tabuli pak sešit
 - c) Zhodnoť, jak Hrabal píše – jaké tvoří věty, jak vypráví příběh, zaměř se zejm. na 1. odstavec – zápis na tabuli pak sešit
 - d) Ve 2. odstavci se zaměř na osobu vypravěče – co se o něm dozvídáš a co si myslíš, jak se chová...
3. Informace o knize Odstře sledované války – novela z období okupace, odehrává se v prostředí železniční stanice (Hrabal na podobné pracoval), hlavní postavou je mladík Miloš Hrma, který se zaškoluje na stanici (je nazýván záškolákem). Je to citlivý a naivní chlapec trpící tím, že nemá úspěch u žen v oblasti erotické, což jej přivede k pokusu o sebevraždu. Prostředí stanice je velmi svérázné – zejména výpravčí Hubička, chovatel holubů a záletník. Miloš během krátkého času dospěje v muže a k odvážnému činu. Odstře sledované vlaky jsou transporty hlídané vojáky převážející vojáky, zbraně...
4. Čtení 2. ukázky a plnění úkolů
 - a) Shrň obsah ukázky
 - b) Zaměř se na postavu Miloše a porovnej s 1. ukázkou, jaké změny proběhly, v čem se změnil
 - c) Je styl 2. ukázky odlišný od první?
 - d) Předvídej, jak příběh skončí.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

TEXT 1

A tak děda kráčel po silnici s očima na prvním tanku, který vedl čelo těch motorizovaných armád. A na tom tanku až po pás stál v kabině říšský voják, na hlavě měl černý baret s umrlčí lebkou a zkříženými hnáty, a můj děda pořád šel rovnou k tomu tanku a ruce měl napřažené a očima stříkal Němcům myšlenku, obraťte se a jed'te nazpátek... a opravdu, ten první tank zastavil, celá armáda zůstala stát, děda se prsty dotýkal toho tanku a pořád vysílal tu samou myšlenku... obraťte se a jed'te nazpátek, obraťte se a jed'te nazpátek, obraťte se... a potom poručík dal praporkem znamení a tank se rozjel, ale děda neuhnul a tank jej přejel, uskrípl mu hlavu, a už říšské armádě nic nestálo v cestě. A tatínek se potom vydal hledat dědovu hlavu. Ten první tank zůstal stát před Prahou, čekal na vyprošťovací jeřáb, dědova hlava byla vmáčknuta mezi pásy a ty pásy byly tak natočené, že tatínek si vyprosil, aby mohl tu dědovu hlavu vyprostit a potom ji pochovat i s tělem, tak jak se na křesťana sluší. Od té doby se v celém kraji lidé hádávali. Jedni křičeli, že náš děda byl blázen, druzí zase, že ne tak docela, že kdyby se všichni postavili jako náš dědek proti Němcům, se zbraní v ruce, kdoví jak by to s Němci dopadlo.

Ten čas jsme ještě bydleli za městem, až potom jsme se přestěhovali do města, a já, že jsem byl zvyklý na samotu, jak jsme do města přijížděli, celý svět se mi úžil. Od té doby, jen když jsem vyšel za město, jediné tak jsem vydechl. A zase, jak jsem se vracel, jak se přes most úžily ulice a uličky, úžil jsem se i já, pořád jsem měl a mám a budu mít dojem, že za každým oknem jsou nejmíň jedny oči, které se na mne dívají. Když mě někdo oslovil, červenal jsem se, protože jsem měl dojem, že všem lidem něco na mně vadí. Před třemi měsíci jsem si přeřízl ruce v zápěstí, a jako bych k tomu neměl důvod. Ale já jsem ten důvod měl a znal jsem jej a jen jsem se bál, že každý, kdo se na mne dívá, ten důvod uhaduje. Proto za každým oknem ty oči. Ale copak si může člověk myslet, když mu je dvaadvacet let?

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

TEXT 2

Výpravčí Hubička rozsvítil cloněnou lampu na telegrafním stole, rozevřel telegrafní zápisník těsně u hrany stolu a pak mi dal znamení, že mi chce ukázat něco důležitého ve zprávách, ale já jsem hned věděl, že to bude něco ale docela jináčího. Výpravčí byl ustaraný, a když ukazoval tužkou do zpráv, špička se mu chvěla a čárala po papíře jako kardiograf. Opatrně otevřel šuplík a já jsem se musel dívat na poslední řádek, ale šilhal jsem do šuplíku. Kužel světla stolní lampy jediný svítil v dopravní kanceláři a na dně té zásuvky se blyštěl revolver a potom takový předmět podobající se baterce, která místo skla měla něco jako hodinky, které tiše tikaly.

"Miloši," řekl výpravčí šeptem, a dál ukazoval a podtrhával zprávu v zápisníku, "Miloši, nejlepší bude stát na perónu a hodit to na prostřední vagón. Hodíme tomu vlaku na stůj a v poslední chvíli mu dáme na zelenou... zpomalíme si ho."

"To je pravda," povídám a cítil jsem, že ve všech oknech čekárny, všemi škvírami v zatmění, všude by mohly být pátravé oči. Proto jsem vzal tužku a taky jsem podškrtnul zprávu v telegrafním zápisníku a přitom šeptal:

"Pamatujete se, jak nám spadlo rameno semaforu? Jak projížděla ta rychlíková raketa? Víte co? Já to udělám taky tak. Vylezu na ten semafor a shora, takhle se vykloním a upustím tu třaskavku na prostřední vagón a potom zase slezu a budeme se dívat, co to bude dělat... Kde je ten náš ostře sledovanej transport?"

"Projel Poděbrady, za půl hodinky je tady," odprskl výpravčí a břichem zavřel zásuvku a nesmyslně se podepsal na stránku zápisníku.

"Nemáš strach?"

"Ne, nikdy jsem nebyl tak klidnej... ach," povídám, "já jsem mužskej, já jsem mužskej zrovna tak jako vy, pane výpravčí, mužskej jsem, a to je krásný, všechno už ze mne spadlo, takhle..., " vzal jsem ze stolu dlouhé nůžky a střihl jimi, "takhle jsem se odstříhl od minulosti," zasmál jsem se a zvedl telefon.

"Je to rychlíková raketa," povídám a hlásím na hradla, "postavte výměny pro raketu, číslo padesát tři šedesát jedna," a vytočil jsem z bloku klíč a vyšel do noci...